C/2025/101

10.1.2025

# Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

# Ökad finanspolitisk transparens med hjälp av medborgarbudgetering i EU

**(yttrande på eget initiativ)**

(C/2025/101)

Föredragande: **Elena-Alexandra CALISTRU**



| | |
|---|---|
| Beslut av plenarförsamlingen | 18.1.2024 |
| Rättslig grund | Artikel 52.2 i arbetsordningen |
| Ansvarig sektion | Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning |
| Antagande av sektionen | 11.10.2024 |
| Antagande vid plenarsessionen | 23.10.2024 |
| Plenarsession nr | 591 |
| Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster) | 174/1/0 |



## 1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) framhåller den avgörande roll som finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering spelar för att stärka de demokratiska processerna och skapa förtroende för EU:s institutioner. Kommittén ser positivt på EU:s nuvarande åtaganden att tillämpa dessa principer, men anser också att det finns stort utrymme för förbättringar och standardisering i medlemsstaterna.

1.2 EU bör inrätta en gemensam ram för finanspolitisk transparens i alla program som finansieras via den fleråriga budgetramen. Syftet med denna ram bör vara att a) fastställa tydliga standarder och riktlinjer för finanspolitisk transparens som är tillämpliga på alla medlemsstater, b) se till att tonvikten läggs vid mekanismer och bästa praxis snarare än att det införs nya bestämmelser, och c) se till att rapporteringen om och tillgången till budgetinformation om olika EU-fonder och EU-program är konsekvent. EU bör dessutom uppmuntra och stödja medlemsstaterna att offentliggöra högkvalitativa dataset avseende deras budgetar och användning av EU-medel, eftersom detta är avgörande för att en EU-omfattande plattform för finanspolitisk transparens ska bli framgångsrik.

1.3 EU bör främja och stödja initiativ till medborgarbudgetering, särskilt på lokal och regional nivå där dessa initiativ har visat sig vara mest effektiva. Det handlar om att a) ge vägledning och tillhandahålla resurser för att införa förfaranden för medborgarbudgetering, b) främja kunskapsutbyte och bästa praxis mellan medlemsstaterna, och c) se till att aspekter som rör medborgardeltagande beaktas i budgetprocesserna på EU-nivå när detta är lämpligt genom att det organiserade civila samhället involveras, till exempel i beslut om finansieringen av sammanhållningspolitiken.

1.4 EU bör utveckla och främja användningen av digitala plattformar för att öka den finanspolitiska transparensen och medborgardeltagandet. Det handlar om att a) skapa en användarvänlig, EU-omfattande digital plattform som ger tillgång till och skapar förståelse för budgetinformation, b) använda dataanalys och AI för djupare insikter i budgetdata och för att förbättra beslutsfattandet, och c) se till att komplex information blir enklare att förstå med hjälp av dessa digitala verktyg utan att informationen förenklas alltför mycket eller blir till populistisk retorik.

1.5 EESK rekommenderar att EU-institutionerna främjar befintliga tillsyns- och utvärderingsförfaranden för finanspolitisk transparens och initiativ till medborgarbudgetering. Det handlar om att a) ge oberoende tillsynsorgan de verktyg som krävs för att kontrollera och granska de offentliga finanserna, b) genomföra djuplodande konsekvensbedömningar och införa metoder för återkoppling avseende initiativ för transparens och medborgardeltagande, och c) regelbundet se över och uppdatera standarderna och praxis för transparens med utgångspunkt i utvärderingsresultaten. Kommittén betonar att revisionsrätten är en viktig aktör i denna process och rekommenderar att dess roll stärks när det gäller att främja finanspolitisk transparens.

1.6 EESK betonar vikten av att prioritera satsningar på att öka allmänhetens medvetenhet om och intresse för finanspolitiska frågor. Det handlar om att a) genomföra omfattande utbildnings- och upplysningskampanjer om finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering, b) tillhandahålla utbildnings- och kapacitetsuppbyggnadsprogram för förvaltningstjänstemän och organisationer i det civila samhället, och c) aktivt inkludera ungdomar och framtida ledare i arbetet med finanspolitisk transparens och i deltagandeprocesser.

1.7 EESK vill säkerställa att finanspolitisk transparens och initiativ för medborgarbudgetering innebär ett stöd för och ligger i linje med viktiga EU-mål, bland annat genom att a) förbereda en eventuell EU-utvidgning med hjälp av transparenta finanspolitiska arbetsmetoder, b) hitta en balans mellan målen för energioberoende och åtagandena i den gröna given med hjälp av tydliga förfaranden som inbegriper medborgarbudgetering, c) effektivisera och öka insynen i sammanhållningspolitiken, som motsvarar ungefär en tredjedel av EU:s budget, och d) verka för en hållbar konkurrenskraft inom EU med hjälp av transparent innovationsfinansiering och ekonomiskt beslutsfattande.

1.8 EESK vill främja ett fördjupat samarbete och ett mer omfattande kunskapsutbyte om finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering i EU:s medlemsstater genom att a) få till stånd EU-omfattande program för utbyte av bästa praxis och framgångsrika modeller, b) stödja regionalt samarbete för att komma till rätta med gemensamma utmaningar avseende transparens, och c) främja partnerskap mellan etablerade och framväxande demokratier för att förbättra den praxis som gäller för finanspolitisk transparens.

1.9 Genom att genomföra dessa rekommendationer kan EU avsevärt bidra till att främja den finanspolitiska transparensen och medborgarbudgeteringen i medlemsstaterna, vilket kommer att bidra till ett ökat förtroende hos allmänheten, en effektivare användning av offentliga resurser och en stärkt demokratisk process inom den befintliga ramen för representativ demokrati. EESK betonar att dessa åtgärder syftar till att komplettera och stärka, inte ersätta, EU:s nuvarande förvaltningsstrukturer, vilket i slutändan kommer att leda till mer engagerade och informerade medborgare samt mer lyhörda och ansvarstagande institutioner.

## 2. **Bakgrund och allmänna kommentarer**

2.1 Finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering är en viktig del av en god samhällsstyrning och stärker de demokratiska processer som kompletterar den representativa demokratins strukturer.

2.2 I detta yttrande gäller följande definitioner:

— Med finanspolitisk transparens avses den offentliga förvaltningens öppenhet när det gäller att lämna ut finansiell information. Begreppet innebär att allmänheten ges tillgång till budgetdata, att tydliga och heltäckande rapporter om offentliga intäkter och utgifter tillhandahålls och att åtgärder vidtas för att se till att de finansiella besluten är transparenta.

— Medborgarbudgetering är en demokratisk process där allmänheten fattar direkta beslut om hur en del av en offentlig budget ska fördelas. Denna form av budgetering gör det möjligt för medborgarna att delta i budgetbeslut, så att offentliga medel används på ett sätt som återspeglar befolkningens prioriteringar.

2.3 Trots EU:s åtagande om transparens skiljer sig den finanspolitiska transparensen avsevärt åt mellan olika utgiftsområden i den fleråriga budgetramen (till exempel jordbruk och sammanhållningspolitik). Det råder inte bara stora skillnader mellan de fonder som förvaltas direkt av EU och fonderna med delad förvaltning, utan det kan till och med finnas stora skillnader inom ett och samma instrument eller mellan olika nivåer. I fråga om sammanhållningspolitiken finns det till exempel två plattformar på EU-nivå med kraftfulla transparensverktyg för utgiftskontroll: Cohesiondata ([1]) och Kohesio ([2]) spårar utgifter i stort sett i realtid, men detaljnivåerna skiljer sig åt, vilket också beror på de data som samlas in på medlemsstatsnivå. Resultattavlan för återhämtning och resiliens ([3]) tillhandahåller inte realtidsdata, utan endast en ögonblicksbild i efterhand av utgifterna för faciliteten för återhämtning och resiliens, eftersom den bygger på resultat. Rapporteringen är därför kopplad till uppnåendet av delmål och mål.

2.4 EU använder redan flera mekanismer för ansvarsutkrävande, bland annat ansvarsfrihetsförfarandet för att se över hur budgeten genomförts, partnerskapsprincipen för att få medborgarna och det civila samhället att delta i planeringen av EU:s fonder samt medborgarpaneler för att ge allmänheten möjlighet att göra sin röst hörd i budgetfrågor. I fråga om medborgarpaneler betonas särskilt ungdomars deltagande, och målet är att en tredjedel av panelmedlemmarna ska företräda ungdomar. Dessa befintliga verktyg utgör en grund för förbättrad finanspolitisk transparens och ökat medborgardeltagande på EU-nivå.

2.5 I EU har medborgarbudgetering genomförts i olika omfattning och visat sig vara mest effektiv på lokal nivå, där medborgarbudgeteringen fungerar både som ett beslutsverktyg och som en utbildningsmöjlighet för medborgarna. Europaparlamentet och vissa medlemsstater har experimenterat med detta tillvägagångssätt, men metoderna skiljer sig mycket åt inom EU. I vissa länder är medborgarbudgetering ett väletablerat begrepp som integrerats i olika förvaltningsstrukturer, medan denna form av budgetering endast förekommer marginellt i andra länder. Situationen skiljer sig åt mellan medlemsstaterna, särskilt på lokal och regional nivå, och det finns således ett mycket stort behov av en övergripande och integrerad strategi för finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering i hela EU, i syfte att öka allmänhetens deltagande, transparensen och ansvarsskyldigheten i budgetprocesserna.

2.6 Det är viktigt att ta fasta på de olika nivåerna av medborgarbudgetering, från lokal nivå till EU-nivå. I takt med att denna praxis blir allt vanligare spelar EESK och det organiserade civila samhället en avgörande roll för att säkerställa ett effektivt och inkluderande deltagande. Vår sakkunskap och våra etablerade nätverk kan bidra till att överbrygga klyftan mellan medborgarna och beslutsprocesserna på EU-nivå. På EU-nivå bör vi dra nytta av dessa organisationer för att utarbeta modeller som främjar ett brett och meningsfullt deltagande samtidigt som processens integritet upprätthålls.

## 3. **Allmänna kommentarer och rekommendationer**

3.1 Mot bakgrund av de utmaningar som de demokratiska institutionerna i hela EU står inför innebär initiativen för transparens och medborgardeltagande en möjlighet att återskapa medborgarnas förtroende. I egenskap av bro mellan det civila samhället och EU:s institutioner kan EESK spela en avgörande roll i denna process. Genom att aktivt involvera det organiserade civila samhället i budgetdiskussioner och tydligt visa hur deras bidrag påverkar besluten kan vi skapa ett mer inkluderande och lyhört EU.

3.2 EESK anser att det bör skapas en gemensam ram för finanspolitisk transparens i alla program som finansieras via den fleråriga budgetramen, oavsett förvaltningsnivå. En gemensam ram för finanspolitisk transparens kan bidra till att säkerställa att EU:s samtliga medlemsstater har liknande standarder och riktlinjer för finanspolitisk transparens. Detta torde bidra till ökad transparens och förstärkt ansvarsskyldighet i fråga om de offentliga utgifterna och minska risken för skatteflykt och korruption.

3.3 I den senaste öppna budgetundersökningen (2023) framhålls bristen på rättsliga ramar och tillsynsmekanismer för finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering i hela EU. EESK rekommenderar att det fastställs enhetliga EU-omfattande standarder med hjälp av lagstiftning för att säkerställa en konsekvent transparens oavsett var EU-medlen används. Kommittén förespråkar också att befintliga oberoende finanspolitiska institutioner ges de verktyg som krävs för att kontrollera och granska de offentliga finanserna, i stället för att det skapas nya byråkratiska nivåer. Dessa åtgärder bör anpassas till budgetprocessens olika faser – planering, genomförande och revision – som var och en kräver olika deltagandebaserade strategier. EESK rekommenderar att särskilda verktygslådor utarbetas för varje fas för att säkerställa ett effektivt engagemang bland medborgarna under hela budgetcykeln. Dessa åtgärder syftar till att komma till rätta med de skillnader i fråga om praxis avseende transparens som nu råder mellan EU-länderna och till att stärka den övergripande finanspolitiska ansvarsskyldigheten.

([1]) Cohesiondata.
([2]) Kohesio.
([3]) Recovery and Resilience Scoreboard.

3.4 Att öka allmänhetens deltagande i budgetarbetet är avgörande för att vi ska få till stånd en transparens som är värd namnet. Medborgarbudgetering är ett kraftfullt verktyg som kan öka transparensen och ansvarsskyldigheten avseende de offentliga utgifterna. EU bör uppmuntra fler medlemsstater att införa medborgarbudgetering och ge stöd till dem som redan tillämpar denna form av budgetering.

3.5 För att hantera utmaningen med komplicerade EU-budgetar, som är svåra att förstå för både medborgare och specialister, bör ansträngningar göras för att förenkla och förtydliga budgetinformationen, till exempel med hjälp av användarvänliga sammanfattningar och visuella presentationer av budgetdata. Samtidigt bör utbildningsresurser anslås för att hjälpa medborgarna att bättre förstå EU:s finanser. EESK rekommenderar att man systematiskt hänvisar till resurser som rör finansiering av och insyn i EU:s budget på webbplatser som beskriver hur medborgare och företag kan använda EU-medel, helst med hjälp av ”vanliga frågor”, verktygslådor och andra tillgängliga format.

3.6 En EU-omfattande digital plattform för finanspolitisk transparens bör tas fram för att öka ansvarsskyldigheten för de offentliga utgifterna. En sådan användarvänlig plattform skulle kunna integrera befintliga insatser och ge tillgång i realtid till budgetdata, upphandlingsinformation och projektresultat. Genom att samarbeta med organisationer för medborgarutvecklad teknik, det civila samhället och partner inom den privata sektorn skulle plattformen kunna dra nytta av sakkunskap för att skapa engagerande och effektiva verktyg. För att minimera den administrativa bördan bör plattformen utvinna data direkt från befintliga system i stället för att det ställs krav på ytterligare rapportering från medlemsstaterna. En sådan plattform skulle avsevärt förbättra allmänhetens tillgång till och förståelse av finansiell information från EU.

3.7 För att verkligen kunna påverka med hjälp av dessa verktyg är det viktigt att berörda parter engagerar sig. EU kan främja engagemang bland berörda parter genom att ge allmänheten och organisationerna i det civila samhället möjlighet att delta i budgetprocessen och framföra sin syn på finanspolitiken. Detta bör komplettera, inte ersätta, de formella samrådsprocesserna med representativa organisationer i det civila samhället. Det bör vara ett minimikrav att det organiserade civila samhället deltar i arbetet med att fastställa budgetprioriteringar.

3.8 Att tillhandahålla utbildning och kapacitetsuppbyggnad för tjänstemän på alla nivåer som förvaltar medel från den fleråriga budgetramen och för organisationerna i det civila samhället skulle kunna bidra till att öka den finanspolitiska transparensen och ansvarsskyldigheten. EU skulle kunna tillhandahålla utbildnings- och kapacitetsuppbyggnadsprogram för att hjälpa förvaltningstjänstemän och organisationer i det civila samhället att förstå vikten av finanspolitisk transparens och hur den kan genomföras på ett effektivt sätt.

3.9 Ett betydande hinder för en effektiv finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering är att allmänhetens medvetenhet och engagemang ligger på en låg nivå. Många människor känner inte till att de har rätt att delta eller hur de kan få tillgång till finanspolitisk information. Omfattande stöd bör ges inom ramen för varje större fond för att genomföra breda utbildnings- och upplysningskampanjer tillsammans med det civila samhället samt kapacitetsuppbyggnadsprogram för förvaltningstjänstemän och offentliganställda om bästa praxis avseende transparens och medborgarengagemang. Dessa kampanjer bör inte bara rikta sig till medborgarna utan även till företagen och erkänna deras roll som viktiga aktörer i EU:s ekonomiska landskap.

3.10 EU bör prioritera åtgärder för att engagera ungdomar i medborgarbudgetering, eftersom de är framtidens aktörer och beslutsfattare. Detta kan ske genom att man utvecklar ungdomsvänliga digitala plattformar och verktyg för medborgarbudgetering, genomför riktade kommunikations- och upplysningskampanjer för att informera och engagera ungdomar och få till stånd ett samarbete med ungdomsorganisationer och utbildningsinstitutioner för att främja ungdomars deltagande. En konkret åtgärd skulle kunna vara att EU överväger ett pilotprojekt inom vilket ungdomar via ungdomsorganisationer beslutar om en liten del av en relevant budget.

## 4. **Särskilda kommentarer och rekommendationer**

4.1 Det finns många innovativa verktyg för finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering, men de är ofta fragmenterade och används inte överallt inom EU. Det finns ett behov av ytterligare samordning och ökat stöd till initiativ för medborgarutvecklad teknik. Detta kan uppnås med hjälp av evenemang som sammanför teknikexperter, förvaltningstjänstemän och representanter för det civila samhället i syfte att skapa lösningar för finanspolitisk transparens och medborgarengagemang. Samtidigt kan och bör effektiva plattformar på medlemsstatsnivå eller EU-nivå såsom OpenCoesione.it ([4]) och cohesiondata.ec.europa.eu ([5]) bli standardverktyg.

([4]) OpenCoesione.
([5]) Cohesiondata.

4.2 Det politiska styret på många håll i EU använder inte dataanalys och artificiell intelligens (AI) fullt ut för att främja finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering. Denna teknik kan ge djupare insikter i budgetdata och förbättra beslutsfattandet. Med tanke på behovet av att vidta ytterligare åtgärder för en digital giv bör detta område vara ett av de första områden där avancerad dataanalys och AI används. Dataanalys kan användas för att få en inblick i utgiftsmönster, prognostisera budgetutfall och identifiera tänkbara problem. AI-drivna verktyg kan användas för att analysera stora datamängder, upptäcka avvikelser och föreslå förbättringar av hur budgetmedlen fördelas.

4.3 Det gränsöverskridande samarbetet och kunskapsutbytet avseende finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering mellan EU:s medlemsstater är fortfarande begränsat. EESK rekommenderar att det skapas fler möjligheter till ett sådant samarbete inom ramen för de program som finansieras via den fleråriga budgetramen genom EU-omfattande initiativ eller regionala partnerskap. Dessa insatser bör underlätta ett utbyte av bästa praxis och leda fram till gemensamma lösningar på gemensamma utmaningar i fråga om transparens. Särskild tonvikt bör läggas vid att främja gränsöverskridande samarbete mellan ungdomsorganisationer och ungdomsledare på detta område, så att nästa generation aktivt kan delta i arbetet med att främja finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering i hela EU.

4.4 EESK noterar att många initiativ för transparens och medborgarbudgetering saknar genomgripande utvärderings- och övervakningsmekanismer, vilket gör det svårt att bedöma deras effektivitet och vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. För att komma till rätta med detta problem rekommenderar vi att det införs övergripande övervakningsramar som omfattar regelbundna konsekvensbedömningar och kanaler för återkoppling från allmänheten. Dessa åtgärder torde bidra till en kontinuerlig förbättring av initiativen och se till att de förblir effektiva och kan anpassas till förändrade förutsättningar. EESK betonar den viktiga roll som revisionsrätten och förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet spelar för att säkerställa finanspolitisk ansvarsskyldighet och rekommenderar att denna process beaktas mer ingående och görs mer tillgänglig i arbetet med att få till stånd ökad finanspolitisk transparens.

***Integrering av EU:s viktigaste politiska aspekter***

4.5 I den fleråriga budgetramen fastställs EU:s långsiktiga utgiftsprioriteringar och anslag, som både begränsar och möjliggör finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering. EESK anser att verktygen för finanspolitisk transparens bör anpassas till den fleråriga budgetramens strategiska prioriteringar och att denna bör användas som huvudsaklig ram för genomförandet av dessa principer. En sådan anpassning skulle kunna bidra till att säkra finansiering och institutionellt stöd för transparensfrämjande initiativ och till att nästa fleråriga budgetram kännetecknas av största möjliga transparens och medborgardeltagande. EESK betonar vikten av att involvera det organiserade civila samhället i utarbetandet av den fleråriga budgetramen genom ett strukturerat samråd liknande det som används för faciliteten för återhämtning och resiliens.

4.6 Sammanhållningspolitiken, som är av avgörande betydelse för att minska skillnaderna mellan regionerna, kommer att utsättas för granskning i samband med växande populism och kritik av EU:s byråkrati. EESK anser att ökad transparens och praxis som bygger på medborgardeltagande kan ge sammanhållningspolitiken en starkare ställning inom den fleråriga budgetramen. Det är därför viktigt att åtgärder vidtas så att sammanhållningsmedlen fördelas på ett transparent sätt, med tydliga kriterier och offentlig resultatrapportering, samtidigt som processer för medborgarbudgetering integreras i finansieringsbesluten. Genom att engagera lokalbefolkningen i arbetet med att fastställa hur medlen ska fördelas kan EU skapa ökad förståelse och ökat stöd för sammanhållningspolitiken, motverka kritik och stärka sammanhållningspolitikens betydelse när det handlar om att komma till rätta med regionala ojämlikheter. Vi konstaterar att de varierande decentraliseringsnivåerna i medlemsstaterna måste beaktas vid medborgarbudgetering. Strategierna bör vara tillräckligt flexibla för att ta hänsyn till dessa skillnader och samtidigt främja transparens och medborgarengagemang på alla förvaltningsnivåer.

4.7 Ett eventuellt EU-medlemskap för Ukraina, Moldavien och länderna på västra Balkan senast 2030 kommer att påverka EU:s finanser i mycket hög grad. EESK förespråkar transparenta finanspolitiska metoder som förberedelse inför denna utvidgning. Vi efterlyser också stöd till kandidatländerna att anta EU-standarder för finanspolitisk transparens och medborgarbudgetering. Den fleråriga budgetramen och sammanhållningspolitiken bör anpassas på ett transparent sätt och hänsyn bör tas till de synpunkter som framförs av det civila samhället när det handlar om att tillgodose framtida nya medlemsstaters finansiella behov. Genom ett aktivt deltagande av ungdomar från kandidatländerna i dessa diskussioner kan dessutom en kultur av transparens främjas bland framtidens ledare samtidigt som en smidig integration och ett långsiktigt engagemang för dessa principer säkerställs.

4.8 Rysslands krig mot Ukraina har skapat ett ökat behov av energioberoende, vilket skulle kunna stå i strid med åtagandena i den gröna given. EESK anser att en transparent budgetering kan bidra till att en balans uppnås mellan dessa prioriteringar, som kan stå i motsatsförhållande till varandra. EU måste tydligt redogöra för hur unionen planerar att uppnå både energioberoende och målen i den gröna given, så att allmänheten kan inbegripas i dessa mycket viktiga beslut. Investeringar i energiinfrastruktur bör kännetecknas av transparens och vara anpassade till långsiktiga hållbarhetsmål. Hänsyn bör tas till de ståndpunkter om hållbara investeringar och budgeteringsmetoder som framförs av ungdomsorganisationer och klimataktivister.

4.9 I Enrico Lettas rapport ”Much more than a market” betonas vikten av att upprätthålla EU:s konkurrenskraft genom innovation, produktivitet och ekonomisk stabilitet. En transparent finanspolitik och transparenta arbetsmetoder är avgörande för att uppnå dessa mål. EESK anser att besluten om anslag till innovation bör vara transparenta och att medborgarbudgetering bör användas i det ekonomiska beslutsfattandet. Ett sådant tillvägagångssätt kan öka allmänhetens förståelse och stöd för initiativ som syftar till ökad konkurrenskraft och samtidigt öka legitimiteten och effektiviteten hos de politiska åtgärder som vidtas på detta område. EESK erkänner också de kompletterande insikterna i Draghi-rapporten om EU:s konkurrenskraft, som ytterligare betonar behovet av en transparent och effektiv resursfördelning för att stärka EU:s ekonomiska resiliens och innovationskapacitet.

4.10 Vid medborgarbudgetering är det viktigt att ta tillvara det civila samhällets samlade kunskaper. Organisationerna i det civila samhället kan med sin djupa förståelse för samhällets behov bidra till att hitta en balans mellan kortsiktiga önskemål och långsiktiga investeringar. EESK kan underlätta dialogen mellan olika berörda parter och se till att man inom de processer som bygger på medborgardeltagande drar nytta av ett brett spektrum av uppfattningar och sakkunskap. En regelbunden utvärdering av dessa processer, där de deltagande organisationerna ges möjlighet att framföra sina ståndpunkter, kommer att vara avgörande för att processerna ska kunna förbättras och förbli effektiva.

Bryssel den 23 oktober 2024.

Oliver RÖPKE
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande*